

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ

ҚЫЗЫЛОРДА «БОЛАШАҚ» УНИВЕРСИТЕТІ

Бекітемін
Ректор

У. Умбетов

Ғылыми Кеңестің шешімі
(№ 4 хаттама, « 2024 жыл

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСТАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ
ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

Қызылорда, 2024

Мазмұны

1. Жалпы ережелер
2. Ғылыми-зерттеу жұмысын басқару
3. Ғылыми-зерттеу жұмысын жоспарлау
4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу тәртібі
5. Ғылыми-зерттеулердің нәтижелерін білім беру процесіне енгізу
6. Ғылыми-зерттеу жұмысы бойынша бақылау, есепке алу және есептілік
7. Халықаралық ынтымақтастық
8. Қорытынды ережелер
9. Қосымша 1. Танысу парағы
10. Қосымша 2. Өзгерістерді тіркеу парағы

1. Жалпы ережелер

1.1 Қызылорда «Болашақ» Университетінің ғылыми-зерттеу жұмысы Ғылым және технологиялық саясат туралы Қазақстан Республикасының Заңы (2024 жылғы 1 шілдедегі № 103-VIII ҚРЗ), Қазақстан Республикасында 2023-2029 жылдарға арналған жоғары білім мен ғылымды дамыту тұжырымдамасына, бұйрықтарға, нұсқаулықтарға және университет жарғысына, сондай-ақ осы Ережеге сәйкес ұйымдастырылады және жүзеге асырылады.

1.2 Ғылыми-зерттеу жұмысы университет ұжымы қызметінің құрамдас бөлігі болып табылады, білім беру процесімен тығыз байланысты, оқытудың, ғылым мен практиканың тығыз өзара іс-қимылын қамтамасыз етуге ықпал етеді, мамандарды даярлаудың жоғары сапасына қол жеткізуге, оқытушылар құрамының біліктілігін арттыруға бағытталған.

1.3 Ғылыми-зерттеу жұмысы әрбір оқытушының тікелей міндеті болып табылады.

1.4 Университеттің ғылыми-зерттеу жұмысының негізгі міндеттері:

- экономика, құқық, жаратылыстану, педагогика және т.б. өзекті мәселелері бойынша зерттеулер жүргізу;

- оқу процесіне жаңа ғылыми-әдістемелік нәтижелер мен инновацияларды енгізу;

- ПОҚ, білім алушылар, магистранттардың ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыруға ықпал ету;

- халықаралық ынтымақтастықты, оның ішінде ғылыми ұйымдарға шетелдік танымал сарапшы ғалымдарды тарту ісінде нығайту;

- білім алушылардың ғылыми-зерттеу қызметіне қызығушылығын, бейімділігін, зерттеу жүргізу біліктері мен дағдыларын қалыптастыру;

1.5 Ғылыми-зерттеу жұмысының негізгі түрлері:

- Университеттің ҒЗЖ жоспары бойынша ғылыми-зерттеу тақырыптарын әзірлеу;

- магистрлік диссертациялық зерттеулерді ұйымдастыру және үйлестіру;

- монографияларға, тақырыптық жинақтарға, оқу құралдарына, диссертацияларға, авторефераттарға және мақалаларға сараптама жасау, рецензиялау және пікірлер дайындау;

- жариялауға жіберілген материалдарды плагиатқа тексеру;

- шетелдік ғалымдардың ғылыми-теориялық және практикалық конференцияларын, мастер-класстарын ұйымдастыру және үйлестіру;

1.6 Ғылыми-зерттеу жұмысы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің басқа оқу орындарымен және ғылыми-зерттеу мекемелерімен тұрақты өзара іс-қимыл жасау, ЖОО-мен және академиялық ғылыми мекемелерімен үйлестіру негізінде жүзеге асырылады.

2. Ғылыми-зерттеу жұмысын басқару

2.1 Университетінің ғылыми-зерттеу жұмысына жалпы басшылықты университет ректоры жүзеге асырады.

Университет ректоры:

- университет ҒЗЖ жоспарын, сондай-ақ ғылыми зерттеулердің тиімділігі мен сапасын арттыруға бағытталған маңызды іс-шараларды бекітеді;

- ҒЗЖ жоспарының орындалуын бақылауды жүзеге асырады, университеттің ғылыми-зерттеу жұмысының орындалу барысы туралы есептерін тыңдайды;

- ҒЗЖ жоспарының орындалуы туралы есептерді бекітеді;

- Ғылыми (авторлық) ұжымдарды және ғылыми зерттеулер жүргізетін тұлғаларды ҒЗЖ-да жоғары нәтижелері үшін, оның ішінде СҒЗЖ-ға басшылық еткені және дайындағаны үшін (республикалық турдың жеңімпаздарын) көтермелейді;

- Стипендия мөлшерінде студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстарын (СҒЗЖ) көтермелейді.

2.2 Ғылыми-зерттеу жұмысына тікелей басшылықты Ғылыми жұмыстар және халықаралық байланыстар жөніндегі проректор жүзеге асырады.

Университеттің Ғылым бөлімінің басшысы:

- ғылыми – зерттеу жұмысының негізгі бағыттары бойынша зерттеулерді ұйымдастырады;
- ғылыми зерттеулерді дайындау мен жүргізуді басқарады;
- оқытудың, ғылым мен практиканың интеграциясын тереңдету процесіне ықпал етеді;
- профессорлық-оқытушылық құрамының ғылыми біліктілігін арттыруды ұйымдастырады, магистрлік диссертацияларды дайындау сапасы мен мерзімдерін бақылайды;
- авторлық ұжымдардың басшыларын, құрамын және ғылыми зерттеулер жөніндегі бағдарламаларды бекітеді;
- университет базасында ҒЗЖ жағдайын талдайды және оны жетілдіру бойынша іс-шараларды әзірлейді;
- ҒЗЖ жоспарының орындалуын бақылауды ұйымдастырады;
- Университет базасында өткізілетін ғылыми конференцияларға, кеңес-семинарларға және басқа да ғылыми жиналыстарға дайындау мен өткізуді басқарады, ғылыми конференциялар мен семинарларға қатысу үшін профессор-оқытушылар құрамын, студенттерді, магистранттарды белгіленген тәртіппен ұсынады;
- Ішкі мақсаттағы нормативтік актілерді әзірлеуге басшылық етеді.

2.3 Университеттің ғылыми зерттеулерді басқарудың алқалы органы Ғылыми кеңес болып табылады.

3. Ғылыми-зерттеу жұмысын жоспарлау

3.1 Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жоспарлау мыналарды қамтамасыз етуге арналған:

- білім мен ғылымның өзекті мәселелерін зерттеу кезінде профессорлық-оқытушылық құрамның қызметін үйлестіру;

- Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігінің, басқа да оқу орындары мен ғылыми-зерттеу мекемелерінің, басқа да ведомстволардың ҒЗЖ жоспарларымен үйлестіру, ғылыми зерттеулердегі ұқсастықтар мен қайталануды жою;

- ғылыми-зерттеу жоспарларының сабақтастығы;

Зерттеулердің жаңалығы мен өзектілігін қамтамасыз ету, аяқталған жұмыстар мен практика нәтижелерін оқу процесіне жедел енгізу, плагиатқа тексеру.

3.2 Университетте ғылыми-зерттеу жұмысын жоспарлаудың негізін оқу жылына арналған ҒЗЖ жоспары құрайды.

3.3 ҒЗЖ белгіленген нысан бойынша әрбір оқу жылына арналған кафедралардың ұсыныстары негізінде жасалады. Оған аяқталуы ағымдағы жылы көзделген тақырыптар, сондай-ақ бір жылға арналған жұмыстың мазмұны мен жоспарланған нәтижесі көрсетіле отырып, келесі жылға (жылдарға) ауысатын тақырыптар енгізіледі.

3.4 Жоспар Ғылыми Кеңестің отырысында бекітіледі.

4. Ғылыми–зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу тәртібі

4.1 ҒЗЖ жүргізу үшін бастапқы құжаттар зерттеу жобасының бағдарламасы болып табылады. Бұл құжаттар ҒЗЖ жүргізудің мақсатын, мазмұнын және тәртібін айқындайды.

4.2 Жоба мыналарды көрсету керек:

ҒЗЖ өткізудің өзектілігі;

- ғылыми зерттелу жағдайын шешуге бағытталған республикадағы және одан тыс жердегі мәселе;

- зерттеудің мақсаты, міндеттері, әдістемесі;
- ҒЗЖ негізгі кезеңдері және оларды орындау мерзімдері;
- зерттеулердің болжамды нәтижелері және оларды енгізу бағыттары;

4.3 Ғылыми зерттеулерді авторлық ұжымдар (ғылыми-шығармашылық зертханалар) және жекелеген орындаушылар жүзеге асырады. Авторлық ұжымдардың жетекшілері жоғары білікті мамандар болуы керек.

4.4 Авторлық ұжымның жетекшісі:

- авторлық ұжымның құрамы туралы ұсыныстар енгізеді;
- жұмыс бағдарламасын және өткізу жоспар-кестесін әзірлеуді ұйымдастырады, әрбір орындаушыға тапсырманың сипаты мен көлемін, оны орындау мерзімдерін айқындайды;
- ҒЗЖ тақырыбы бойынша жұмыс ісін жүргізеді;
- жұмыс бағдарламасын және өткізу жоспар-кестесін әзірлеуді ұйымдастырады және орындаушыға тапсырманың сипаты мен көлемін, оны орындау мерзімдерін анықтайды;
- ҒЗЖ тақырыбы бойынша жұмыс құжаттамасын жүргізеді;
- орындаушылардың жұмысына тұрақты бақылауды жүзеге асырады және оның белгіленген мерзімде жүргізілуін қамтамасыз етеді;
- авторлық ұжымның отырыстарын өткізеді;
- авторлық ұжымның жұмысы туралы кафедра алдында мерзімді есеп береді;
- белгіленген талаптарға сәйкес бір жыл ішінде және тақырыпты аяқтағаннан кейін ғылыми зерттеулердің нәтижелері туралы ғылыми жұмыс бойынша есеп жасайды;
- оқу процесі мен практикаға ҒЗЖ нәтижелерін енгізу бойынша жұмысқа белсенді қатысады.

4.5 Ғылыми-зерттеу жұмысын және оның жекелеген кезеңдерін орындау нәтижелері бойынша есеп жасалады.

4.6 ҒЗЖ туралы есепті басшылық Ғылыми кеңесте ғылыми зерттеу нәтижелерін қарағаннан кейін бекітеді.

4.7 Ғылым-зерттеу жұмысы және ҒЗЖ жоспарын тиісті тақырыбы аяқталған болып саналады, егер

- қорытынды есеп бекітілсе;
- тиісті белгіленген талаптар орындалса.

5. Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін білім беру процесіне енгізу

5.1 ҒЗЖ нәтижелерін оқу процесіне және өндіріске енгізу университеттің профессорлық - оқытушылық құрамының ғылыми зерттеулерінің тиімділігінің маңызды міндеті және негізгі критерийлерінің бірі болып табылады.

5.2 ҒЗЖ нәтижелерін енгізудің негізгі бағыттары болып саналады:

- Қазақстан Республикасы БҒМ оқу орындарының білім беру процесі;

5.3 Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін білім беру процесіне енгізу бойынша Университеттің негізгі функциялары:

- аяқталған әзірлемелерді табысты енгізу үшін қажетті ақпараттық, талдамалық және әдістемелік материалдарды дайындау;
- бөлімшелердің жеке құрамын оқытуға тікелей қатысуға ғылыми әзірлемелер пайдаланылуы;
- ҒЗЖ нәтижелерін енгізуді жүзеге асырушыларға кеңес беру;
- Қазақстан Республикасы БҒМ салалық қызметтерімен бірлесіп әзірлемелерді пайдалану тәжірибесін зерделеу және қорыту, енгізу процесінде анықталған кемшіліктерді анықтау және оларды жою жөнінде ұсыныстар дайындау.

6. Ғылыми - зерттеу жұмысы бойынша бақылау, есепке алу және есептілік

6.1 ҒЗЖ ұйымдастыру мен өткізуді бақылауды университет ректоры, Ғылыми жұмыстар және халықаралық байланыстар жөніндегі проректор, ғылым бөлімі, кафедра менгерушілері, авторлық ұжымдардың басшылары өз құзыреті шегінде жүзеге асырады.

6.2 Кафедра менгерушілері семестрде кемінде бір рет кафедра мәжілістерінде кешенді тақырыптар мен магистрлік диссертациялық зерттеу тақырыптары бойынша жұмыстың жай - күйі туралы, іс-сапарлар және тағылымдамаларға оқыту нәтижелері туралы мәселелерді тыңдайды.

6.3 Ғылыми зерттеудің әрбір тақырыбы бойынша ғылыми есеп жасалады. Оны басқа құжаттардың (МҒЗЖ, талдау материалдары, ұсыныстар, қолжазбалар, жарияланымдар және т.б.) дайындалуына қарамастан жасау міндетті.

6.4 Ғылыми есеп аралық (егер зерттеу бірнеше жыл бойы жүргізілсе, белгілі бір жылға арналған жұмыс кезеңі бойынша) және белгіленген талаптарға сәйкес жасалатын қорытынды болуы мүмкін.

6.5 Ғылыми есеп кафедра отырысында қаралады. Бірнеше кафедралардың қызметкерлері жүргізген ғылыми жобалар бойынша ғылыми есеп осы кафедралардың бірлескен отырысында, ал университет басшылығының шешімі университеттің ғылыми кеңесінің отырысында, ғылыми-практикалық конференцияда немесе теориялық семинарда талқыланады. Есепті талқылауға қатысуға мүдделі практикалық органдар мен оқу орындарының өкілдері тартылады.

6.6 Ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелері бойынша кафедралар Ғылым бөліміне университет ректоры белгілеген мерзімде мәтіндік есеп береді.

6.7 Мәтіндік есептерде келесі мәселелер бойынша мәліметтер болуы керек:

- ұйымдастыру іс-шаралары;
- маңызды тақырыпты көрсете отырып, университеттің шығармашылық ынтымақтастығы туралы шарттарға сәйкес жүргізілген зерттеу тақырыптарды бөле отырып, әрбір бөлім бойынша жоспар тұрғысынан атқарылған жұмыстың барысы, көлемі, нәтижелері;

- ғылыми зерттеулердің нәтижелері пайдаланылған нормативтік актілердің, талдамалық құжаттардың, оқу материалдарының және т.б. атаулары, тиісті органдарға материалдардың шығыс нөмірі мен жөнелтілген күні көрсетіле отырып, ғылыми зерттеулердің нәтижелерін іске асыру туралы мәліметтер;

- ҒЗЖ жоспарына енгізілмеген кафедраның ҒЗЖ тақырыптары бойынша жұмыстарды орындау;

- жоспардан тыс зерттеулерді оларды жүргізу үшін негіздерді, атқарылған жұмыстың көлемін, алынған нәтижелерді және оларды іске асыру нысандарын көрсете отырып орындау;

- нормативтік актілердің жобаларына, монографияларға, оқу құралдарына, мақалаларға, диссертацияларға пікірлер дайындау;

- нақты зерттеулер жүргізу жүктелген жоғары тұрған органдардың тапсырмаларын іске асыру бойынша жұмыс;

Профессор-оқытушылар құрамының ғылыми жарияланымдары, оның ішінде зерттеу жұмыстарының нәтижелері бойынша;

- ғылыми-педагогикалық кадрларды даярлау және біліктілігін арттыру, диссертацияларды дайындау нәтижелері;

- бөлімше қызметкерлерінің конференцияларға, ғылыми семинарларға және т.б. қатысуы және ұйымдастырыуы;

- ғылыми іс-сапарлар жоспарын орындау, олардың тиімділігі;

- кафедралардың ҒЗЖ жоспарының, жұмыс бағдарламаларының жоспар-кестесінің белгілі бір ұстанымдарының орындалмау себептері.

6.8 ҒЗЖ жоспарының орындалуы туралы есепті ғылым бөлімі дайындайды, оны Ғылыми Кеңес талқылайды, университет ректоры бекітеді.

7. Халықаралық ынтымақтастық

7.1 Жекелеген оқытушылардың, кафедралардың және жалпы университеттің халықаралық байланыстарын одан әрі нығайту;

7.2 Университет оқытушылары үшін шетелде ғылыми тағылымдамадан өту мүмкіндіктерін іздестіру;

7.3 Шетелдік жоғары оқу орындарының түлектері мен оқытушыларын білім алушылармен мастер-класс өткізуге шақыру;

7.4 Білім алушыларды халықаралық байқаулар мен фестивальдарға жіберу;

7.5 Түрлі шетелдік ведомстволар, қорлар, мекемелер мен ұйымдар өткізетін бағдарламалар конкурстарына қатысу.

8. Қорытынды ережелер

8.1 Осы Ереженің қағидаларын орындау үшін міндетті және нормативтік құжаттардың өзгеруіне, осы Ережеде ескерілмеген жаңа қосымша шығыстардың пайда болуына байланысты өзгертілуі немесе толықтырылуы мүмкін.

8.2 Ереженің тармағында іске асыруда туындайтын басқа мәселелер Қызылорда «Болашақ» университетінің Жарғысына сәйкес немесе Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен шешіледі.

